

Határtalanul beszámoló

2026. május 4 –8. 7. évfolyam (Felvidék)

Újpesti Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola és Gimnázium

2026. május 4-én a Határtalanul Programnak köszönhetően negyvenegyen indultunk útnak a Jégcsarnok parkolójából a Felvidék felé. A hétfő kora reggeli találkozó ellenére a harminchat diák izgatottan várta, hogy elkezdődjön a régóta várt kaland.

Első állomásunk Szklabonya volt, ahol megálltunk Mikszáth Kálmán szülőházánál. Mikszáth olyan emberséggel és szeretettel mutatta be a palóc embereket, hogy szinte életre kelnek az olvasó előtt. Akkor még talán nem is sejtettük, mennyire igazak a sorai és története... Utunk innen Kékkő várához vezetett, ahol megismerhettük a Balassi család történetét és bepillantást nyerhettünk a végvári harcosok világába. A vár a török elleni küzdelmek idején fontos védelmi szerepet töltött be, falai számos ostromot és csatát éltek át. Ezután a bozóki kolostor és vár következett, ahol az idegenvezetőnk szinte életre keltette előttünk a múltat. Következő megállónk Selmecebánya volt, és abban mindannyian egyetértünk, hogy a város egyedi atmoszférája azonnal elbűvölt bennünket. Selmecebánya méltán lett az UNESCO világörökség része, hiszen a belvárosban a történelmi épületek között sétálva úgy érezhettük, mintha visszautaztunk

volna az időben. Megismerkedtünk a híres selmeci diákhagyományokkal és a bányászat történetével is. Idegenvezetőnk olyan lelkesedéssel beszélt a városról, mintha valóban a tenyeréből olvasná Selmecebánya múltját, a gyerekek figyelmét pedig humorral, izgalmas történetekkel tartotta fenn, no és persze néha egy-egy megígért jutalom Kofolával is. A napot Besztercebányán zártuk, ahol megnéztük a híres ferde óratornyot és a város gyönyörű főterét. A hosszú nap végére mindenki elfáradt, így jólesett elfoglalni a szállást, ahol kedves vendéglátók fogadták a csapatot. A vacsoránál hamar eltűnt az étel a sok éhes gyerek tányérjáról.

Másnap reggel a csodálatos hófödte Tátra lenyűgöző látványára ébredtünk. A napunkat Késmárkon indítottuk, ahol felfedeztük Thököly Imre várát. A gyönyörűen felújított vár falai között rengeteg érdekességet hallottunk a kuruc korról és a kuruc fejedelem életéről, majd a Thököly-szobornál szalagot is kötöttünk. A

gyerekek számára különösen emlékezetes maradt a várhoz kapcsolódó helyi legenda is. A történet szerint Laszky Albert várúr hat hosszú évre bezárta feleségét, Beátát a vár tornyába, mert az engedélye nélkül lovagolt ki a Tátrába más nemesek társaságában. A „fekete úrnő” állítólag azóta is a vár falai között kísért. A gyerekeket teljesen magával ragadta ez a kissé hátborzongató, mégis izgalmas történet, és még később is sokat emlegették a „kísértetet”. Az idegenvezető lebilincselő előadásának köszönhetően a vár történelme valóban megelevenedett előttünk. Ezután Ólubló várához utaztunk, amely már messziről lenyűgözött bennünket magasba emelkedő falaival. A várhoz egy kisebb séta vezetett fel, de a kissé elcsigázott csapatot a kíváncsiság és az újabb élmények iránti lelkesedés hajtotta tovább. Mire felértünk, minden fáradtságot elfeledtünk: a várból nyíló kilátás egyszerűen pazar volt. A látogatás során megismerkedtünk a vár történetével, és megtekinthettük a lengyel koronaékszerek másolatát is, amelyek különösen nagy érdeklődést váltottak ki a diákokból. A várnál szalagot is kötöttünk, így egy icipicit mi is részesei lehetünk a vár történelmének. A nap egyik legedesebb programja a gnézdai helyi csokoládémanufaktúra meglátogatása volt. A gyerekek alig várták, hogy megkóstolhassák a sok finomságot. A látogatás végére a csokoládéval teli szatyrok és mosolygós arcok jelezték, mennyire élvezték ezt a különleges élményt.

A harmadik napon a Tatra Múzeumba látogattunk, ahol a gyerekek a magashegység különleges állat- és növényvilágával ismerkedhettek meg. A látványosan berendezett kiállítás igazi természettudományos élményt jelentett. Ezután a Csorba-tóhoz utaztunk, amelynek látványa mindenkit lenyűgözött. Bár Magyarországon is rengeteg gyönyörű tó található, a Csorba-tó hangulatát és a fölé magasodó hegycsúcsok látványát valószínűleg soha nem fogjuk elfelejteni. A tó körüli séta igazi feltöltődést jelentett mindannyiunk számára. A nap igazi sztárjai azonban kétségtelenül a békák voltak. Mindenki igyekezett jobbnál jobb fotót készíteni róluk. A békák türelmesen túrték a rivaldafényt, igazi hírességnek érezhették magukat. Mintha Káposztásmegyeren nem lennének békák... de ott, a Tatra ölelésében valahogy mégis minden sokkal különlegesebbnek tűnt.

merültünk a hegyvidék varázslatos világába. Idegenvezetőnk igazi természetjáró ember volt, aki hatalmas tudásával mindenkit elkápráztatott, és olyan lelkesedéssel mesélt nekünk a tájról,

hogy látszott rajta, hogy számára ez nem munka, hanem valódi szenvedély. Amikor felértünk és elénk tárult a hegyvidéki panoráma, egy pillanatra mindenki elcsendesedett. A látvány annyira fantasztikus volt, hogy Kosztolányi szavaival élve: „szájtátva álltam, s a boldogságtól fölfölkiabáltam.”¹ A természet nagysága ott állva egészen más élményt jelentett, mint bármilyen fényképen. A gyerekek különösen élvezték ezt az erdei kalandot: a túra egyszerre volt izgalmas, játékos és tanulságos. A természet közelsége, a friss hegyi levegő és a közösen átélt élmények mindenkit ámulatba ejtettek. Ezután Lőcsére mentünk, ahol megnéztük a híres Szent Jakab-templomot, amely a város egyik kincse, ugyanis itt található a világ egyik legmagasabb faoltára, amelyet Pál mester készített. Az oltár hatalmas mérete és aprólékos kidolgozottsága mindenkit elvarázsolt. A városházánál szalagot kötöttünk, majd a gyerekek kaptak egy kis szabadidőt, hogy maguk fedezhessék fel a várost.

Az utolsó napon Rozsnyóra látogattunk, ahol megmásztuk a város híres őrtornyát. A felfelé vezető rengeteg lépcső ugyan próbára tette a csapatot, de a tetejéről pazar kilátás tárult elénk. Andrassy Franciska szobránál ismét szalagot kötöttünk. Ezután Gombaszögre utaztunk, ahol elmentünk a pálos kolostor romjaihoz. Megtudtuk, hogy a kolostor megmentésében és megtisztításában ma is rengeteg önkéntes munka van, köztük fiatalok és közösségek kitartó munkája

is. Ahogy a megmaradt falak között sétáltunk, könnyű volt elképzelni, milyen impozáns épület lehetett egykor. A kirándulás utolsó állomása Rimaszombat volt, itt a főterén Tompa Mihály szobránál nemzeti színű szalagot helyeztünk el, így tisztelegtünk a felvidéki magyar irodalom egyik legjelentősebb alakja előtt. Különösen meghatározó volt ott állni annak a költőnek az emlékhelyénél, aki olyan erővel fogalmazta meg a szülőföld és a haza szeretetét. Ahogy híres idézete is mondja: „Szívet cseréljen

az, aki hazát cserél!”² Ez a gondolat a kirándulás végére talán mindannyiunk számára még mélyebb jelentést kapott. Ezt követően megcsodáltuk a város hangulatos, szép főterét és történelmi épületeit. A nap legjobban várt programja azonban sokak számára a helyi cserkésziskolával való találkozás volt. Itt meséltek nekünk a cserkészletről, megmutatták, milyen sokféle programon vesznek részt, és még csomózni is megtanítottak bennünket. A falon lévő fényképek is mind arról meséltek milyen összetartó csapat az övüké. A cserkészeten kapott kedves és szívélyes fogadtatást mi is igyekeztünk viszonzni az apró, Újpestről hozott ajándékokkal. Ez valóban csak egy kis figyelmesség volt a részünkről, de annál nagyobb szeretettel készült: a mi diákjaink személyes, kedves üzeneteket is írtak a cserkészeknek.

A kirándulás során nemcsak a helyszínek és a programok maradnak emlékeztetők számunkra, hanem azok az emberek is, akikkel találkoztunk. Idegenvezetőink, akiket a gyerekek is nagyon megszerettek, türelmesen, figyelmesen és rengeteg érdekes történettel vezették végig a csapatot. Az egész út során különleges élményt jelentett, hogy kísérőink olyan emberek voltak, akik nemcsak rengeteget tudtak a saját „országukról” és történelmükről, hanem látszott rajtuk, mennyire szeretik is azt. És természetesen nem feledkezhetünk meg buszsofőrünkről sem, aki az egész út során türelemmel, segítőkészséggel és jókedvvel vigyázott ránk. A hosszú

¹ Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség c. versének egy sora.

² Tompa Mihály: Levél egy kibujdosott barátom után c. versének egy sora.

utak, a kanyargós hegyi szerpentinek és a sok program ellenére mindig biztonságban érezhettük magunkat mellette.

A buszra felszállva magunk mögött hagytuk a Felvidék hófödte hegláncait, a legendákat őrző várakat és a kedves palóc embereket. De valójában nem búcsúztunk el végleg. Mindazt, amit ott kaptunk, az élményeket, a nevetéseket, a történeteket és az emberek szeretetét, magunkkal hoztuk haza a fényképezőgépeinkben, az emlékeinkben és a szívünkben is. És talán ekkor értettük meg igazán Mikszáth Kálmán történeteit: azt a különleges emberséget és szeretetet, amelyet ő olyan szépen látott meg a palóc világban.

A felhasznált képeket készítette:

Sebestyén Máté

Vörös Előd

Kelt: Budapest, 2026. 05. 15.